

20.05.2014

Vp/5

5

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2013 arviointikertomuksesta (b-asia)

HEL 2014-004186 T 00 03 00

Lausuntoehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta antaa tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon vuoden 2013 arviointikertomuksen kohdista 2.2, 3.2, 4.1.2–4.1.3, 4.3.1 ja 4.7.1.:

Kohta 2.2 Sitovien toiminnallisten tavoitteiden seurannan ja dokumentoinnin puutteet

Tarkastuslautakunta toteaa, että

- kaikkien hallintokuntien tulee tallentaa tilinpäätöstyötilaan tilinpäätösohjeistuksen mukaisesti sellaiset dokumentit, joiden perusteella sitovien tavoitteiden toteutuminen voidaan varmentaa koko vuoden ajalta.
- sosiaali- ja terveystieteiden virastolle on asetettava sitovat tavoitteet siten, että niiden toteutuminen voidaan dokumentoidusti osoittaa. Viraston tulee varmistaa, että tavoitteen toteutumisen varmentava tieto saadaan tietojärjestelmistä kattavasti.
- kulttuurikeskuksen tulee kehittää toiminnanohjausjärjestelmäänsä ja sen käyttöä siten, että järjestelmästä saadaan suoritettujen osalta luotettavaa tietoa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että kaupunkisuunnitteluvirasto on tallentanut tilinpäätöstyötilaan sitovien tavoitteiden toteutumadokumentit tilinpäätösohjeistuksen mukaisesti.

Kohta 3.2 Talousarvioraamin ohjausvaikutus ja sitovien taloudellisten tavoitteiden sitovuus

Tarkastuslautakunta toteaa, että

- lauta- ja johtokuntien tulee sitoutua kaupunginhallituksen päättämään talousarvioraamiin ja kaupunginvaltuuston päättämään sitovaan määrärahasoon. Päätökset viraston talouden tasapainottamiseksi tulee tehdä heti, kun määrärahojen ylittymisriski havaitaan.
- lauta- ja johtokuntien tulee raportoida mahdolliset ylitystarpeet ja niiden johdosta aiheutuvat talouden sopeuttamisen toimenpiteet talouden toteutumisen nusteiden yhteydessä kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

20.05.2014

Vp/5

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että kaupunkisuunnitteluvirasto on toiminut talousarvion puitteissa.

Kohta 4.1.2 Hankinta- ja kilpailuttamisosaaminen palveluhankinnoissa

Tarkastuslautakunta toteaa, että

- kaupunginhallituksen tulee perustaa hankintastrategian mukaisesti ohjausryhmä vastaamaan hankintojen yleisestä ohjauksesta ja koordinoinnista.
- hankintaprosessin sujuvoittamiseksi hallintokuntien tulee olla yhteydessä hankintakeskukseen jo varhaisessa vaiheessa käynnistäessään merkittäviä palveluhankintoja.
- hankintakeskuksen, oikeuspalvelujen ja Oiva Akatemian on varmistettava palveluhankintojen osaaminen jatkuvalla ja päivittyvällä täsmäkoulutuksella hallintokuntien asiantuntijoille.
- hankintakeskuksen ja oikeuspalvelujen tulee lisätä tiedottamista hankintoihin liittyvästä neuvonnasta. Hallintokunnille tulee tarjota väline hankintatarpeistaan ja -suunnitelmistaan tiedottamiseen siten, että mahdollisuus tehdä hankintayhteistyötä ja yhteiskilpailutuksia paranee.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että kaupunkisuunnitteluvirastossa tehdään lukumääräisesti paljon konsulttipalveluita koskevia palveluhankintoja. Tyypillisesti viraston palveluhankinnat ovat luonteeltaan sellaisia, joihin ei hankintakeskuksella ole vaadittavaa erityisosaamista. Viraston hankinnat eivät ole euromääräisesti mitaten merkittäviä kaupungin mittakaavassa.

Virastolla on intranetissä omat, viraston tarpeisiin räätälöidyt seikkaperäiset ohjeet malliasiakirjoineen hankinta-asioiden valmistelua varten. Ohjeet ja mallit pidetään ajan tasalla.

Virastossa toimii hankintatiimi johon kuuluvat viraston lakimies, suunnittelija ja osastojen hankinta-asioita hoitavat sihteerit. Hankintatiimin jäsenet toimivat hankinta-asiantuntijoina. Hankintatiimissä käydään läpi tarjousasiakirjat, saadut tarjoukset, hankintapäätökset ja laadittavat hankintasopimukset. Tarvittaessa käytetään oikeuspalveluiden asiantuntemusta.

Viraston hankintaosaamista pidetään yllä jatkuvalla kouluttautumisella. Hankinta-asiantuntijat osallistuvat kaupungin omaan ja ulkopuolisten kouluttajien järjestämään hankintakoulutukseen säännöllisesti osaamisen ylläpitämiseksi.

20.05.2014

Vp/5

Hankintayhteistyö ja yhteiskilpailutukset muiden hallintokuntien kanssa tulevat harvoin kyseeseen viraston palveluhankintojen erityisluonteen vuoksi.

Kohta 4.1.3 Virastojen tietojärjestelmähankkeet

Tarkastuslautakunta toteaa, että

- hallintokuntien tulee arvioida ja seurata tietojärjestelmähankkeidensa kustannuksia ja hyötyjä riippumatta siitä, koetaanko hanke pakolliseksi.
- kaupunginkanslian tulee huomioida tietotekniikkaohjelman valmistelussa toimittajariippuvuuden keventämiseen liittyviä toimenpiteitä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että kaupunkisuunnitteluvirastolla valmistui 2013 yksi hankeohjelman piirissä ollut hanke: Liikenneonnettomuusrekisterin päivitys. Päivitystarpeen aiheutti toisaalta teknisen alustan vanhentuminen ja toisaalta järjestelmän sujuvan yhteiskäyttöisyyden vaatimus poliisitoimen kanssa. Liikenneonnettomuusrekisterin yhteydessä ei ole tehty kustannus-hyötyanalyysiä, koska hyöty katsottiin ilmeiseksi eikä välttämättä rahassa mitattavissa olevaksi. Ei hankeohjelman piirissä olevissa pienemmissä projekteissa hyötyjä ja kustannuksia arvioidaan kaupunkisuunnitteluvirastossa systemaattisesti.

Kohta 4.3.1 Joukkoliikenneinvestointien kustannustehokkuus ja tarkoituksenmukaisuus

Tarkastuslautakunta toteaa, että

- kaupunkisuunnitteluviraston tulee ottaa huomioon muun muassa joukkoliikenteen maankäyttöhyödyt ja kaupunkitaloudelliset hyödyt liikennesuunnittelussa, jotta strategiset tavoitteet joukkoliikenteen suosimiseksi toteutuvat paremmin.
- kaupunkisuunnitteluviraston ja liikennelaitoksen tulee kiirehtiä toimenpiteitä joukkoliikenteen, erityisesti raitioliikenteen, nopeuttamiseksi.
- kaupunginhallituksen tulee vaikuttaa siihen, että Helsingin seudun liityntäpysäköintikäytäntöjä selkeytetään ja että seudun liityntäpysäköinnin kehitykselle, omistukselle ja ylläpidolle luodaan yhtenäiset toimintamallit yhteistyössä valtion ja muiden kuntien kanssa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että kaupunkisuunnitteluvirasto pitää edellä mainittuja tarkastuslautakunnan esiin nostamia aiheita tärkeinä ja keskeisinä.

- Liityntäpysäköinnin tehokas järjestäminen on seudullinen kysymys, jossa yhtenä merkittävänä ongelmana on ollut isännättömyys. Liityntäpysäköinnin järjestämisessä hyödyt ja kustannukset kohdistuvat pääsääntöisesti eri tahoille, mikä on merkittävästi hidastuttanut liikennejärjestelmän kannalta tarkoituksenmukaisen liityntäpysäköintijärjestelmän toteuttamista. Liityntäpysäköinnin vastuista sekä kustannusjaosta valtio, lähtökunnan, määränpääkunnan ja muiden hyötyjien kesken on HSL:n koordinoimana laadittu esitys, jota ei kuitenkaan toistaiseksi ole tuotu päätettäväksi. Kaupunkisuunnitteluviraston edustajat ovat kiirehtineet päätöksentekoa ja tämän hetken käsityksen mukaan aihe on tulossa Helsingin seudun kuntien, HSL:n ja valtion käsiteltäväksi osana HLJ 2015 -suunnitelman käsittelyä.
- Raitioliikenteen edistäminen on nostettu kaupungin strategiaohjelmassa yhdeksi keskeisimmistä liikenteen kehittämistoimista niin sanotun ratikkaprojektin muodossa. Kaupunkisuunnitteluvirasto on kutsunut ratikkaprojektin ohjausryhmän koolle kesäkuussa 2013, mutta varsinainen laajamittainen työ ratikkaprojektissa on käynnistynyt talvella 2013-2014, jolloin kaupunkisuunnitteluviraston raitioliikenteen suunnitteluresurssija saatiin vahvistettua. Ratikkaprojekti toteutetaan yhteistyössä ainakin kaupunkisuunnitteluviraston, HKL:n, HKR:n, HSL:n ja kaupunginkanslian kesken. Yhtenä projektin keskeisimmistä tavoitteista on raitioliikenteen nopeuttaminen.
- Liikennehankkeiden vaikutusarvioinnin kehittäminen on keskeisessä asemassa, kun supistuneille investointiresurssilla pyritään aikaansaamaan mahdollisimman paljon korkealaatuista kaupunkiympäristöä. Liikennehankkeiden vaikutusarviointi on pitkään perustunut niin sanottuun yhteiskuntataloudelliseen vaikutusarviointiin (YHTALI), jota valtakunnallisesti on ohjeistanut Liikennevirasto. Tämä vaikutusarviointi soveltuu parhaiten järjestelmätason autoliikennehankkeiden vertailuun ja kaupunkiympäristössä YHTALla onkin syytä täydentää niin, että keskeiset taloudelliset ja muut vaikutukset kaupungissa tulee otettua huomioon. Kaupunkisuunnitteluvirasto on tästä syystä toteuttamassa ns. kaupunkitaloudellisen arvioinnin kaikissa keskeisissä liikennehankkeiden valmistelu- ja päätöksentekoprosesseissa. Kaupunkitaloudellisessa arvioinnissa otetaan huomioon mm. maankäyttövaikutukset, vaikutukset kiinteistöjen arvoon ja verotuloihin. Vuonna 2014 kaupunkitaloudelliset arvioinnin tehdään mm. Raide-Jokerista ja Kruunusilloista.

20.05.2014

Vp/5

Kohta 4.7.1 Vaikutusten arviointi kaavoituksessa

Tarkastuslautakunta toteaa, että

- kaupunkisuunnitteluviraston tulee jatkaa kaavojen yhdyskuntataloudellisten vaikutusten sekä tuleville käyttäjille koituvien taloudellisten vaikutusten arvioinnin kehittämistä siten, että kaupungille syntyvät myynti-, vuokra- ja verotuotot sekä tuleville käyttäjille aiheutuvat kustannukset ja hyödyt tulevat otetuiksi huomioon jo kaavoitusvaiheessa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että kaupunkisuunnitteluvirasto on jatkanut asemakaavojen vaikutusten arvioinnin kehittämistä tarkastuslautakunnan asettamien suuntaviivojen mukaisesti yhteistyössä mm. kiinteistöviraston kanssa. Tämän lisäksi kaupunkisuunnitteluvirasto on osallistunut kaupunginkanslian työhön hankkeiden elinkeinovaikutusten arviointimenetelmän kehittämiseksi

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin hallinnon ja talouden tarkastussäännön mukaan tarkastuslautakunnan tulee laatia kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointikertomus valtuustolle. Kertomuksesta tulee hankkia tarkastussäännön mukaisesti kaupunginhallitukselta ja muilta kaupungin toimielimiltä tarvittavat lausunnot valtuustolle toimitettavaksi. Tarkastuslautakunta pyytää kaupunkisuunnittelulautakunnan lausuntoa kertomuksen kohdista 2.2, 3.2, 4.1.2–4.1.3, 4.3.1 ja 4.7.1.

Lausuntopyyntö

Tarkastuslautakunta on pyytänyt kaupunkisuunnittelulautakuntaa antamaan asiasta lausunnon tarkastuslautakunnalle 21.5.2013 mennessä.

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Leila Koivulehto, erityissuunnittelija, puhelin: 310 37343
leila.koivulehto(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, liikennesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 37079
ville.lehmuskoski(a)hel.fi
Päivi Pakarinen, lakimies, puhelin: 310 37126
paivi.pakarinen(a)hel.fi
Jarmo Suomisto, it-päällikkö, puhelin: 31 037095
jarmo.suomisto(a)hel.fi
Olavi Veltheim, asemakaavapäällikkö, puhelin: 310 37340
olavi.veltheim(a)hel.fi

Postiosoite

Käyntiosoite

Puhelin

Y-tunnus

Tilinro

Faksi

Alv.nro

20.05.2014

Vp/5

Oheismateriaali

1 Arviointikertomus 2013